

Súd: Krajský súd Banská Bystrica
Spisová značka: 13Co/656/2014
Identifikačné číslo súdneho spisu: 6812206452
Dátum vydania rozhodnutia: 24. 02. 2015
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Ferdinand Zimmermann
ECLI: ECLI:SK:KSBB:2015:6812206452.1

Rozhodnutie

Krajský súd v Banskej Bystrici, ako súd odvolací, v senáte zloženom z predsedu senátu JUDr. Ferdinanda Zimmermanna a sudcov JUDr. Danice Kočíčkovej a JUDr. Amy Odalošovej, v právnej veci navrhovateľa POHOTOVOSTĚ, s. r. o., so sídlom Pribinova 25, 811 09 Bratislava, IČO: 35 807 598, právne zastúpeného Advokátskou kanceláriou Fridrich Paľko, s.r.o., so sídlom Grösslingova 4, 811 09 Bratislava, IČO: 36 864 421, za ktorú koná advokát a konateľ doc. JUDr. Branislav Fridrich, PhD., proti odporcovi Slovenskej republiky, za ktorú koná Ministerstvo spravodlivosti Slovenskej republiky, so sídlom Župné námestie 13, 813 11 Bratislava, v konaní o náhradu majetkovej škody a nemajetkovej ujmy, o odvolaní navrhovateľa proti rozsudku Okresného súdu Revúca č. k. 4C/250/2012-61 zo dňa 03. 04. 2014, takto

rozhodol:

Rozsudok okresného súdu p o t v r d z u j e .

Odporcovi náhradu trov odvolacieho konania n e p r i z n á v a .

o d ô v o d n e n i e :

Odvolaním napadnutým rozsudkom Okresný súd Revúca (ďalej len „okresný súd“) zamietol návrh navrhovateľa; odporcovi náhradu trov konania nepriznal.

Z odôvodnenia rozsudku okresného súdu vyplýva, že navrhovateľ sa návrhom domáhal voči odporcovi zaplata sumy vo výške 2618,55 Eur z titulu náhrady majetkovej škody a sumy vo výške 523,71 Eur z titulu nemajetkovej ujmy z dôvodu nesprávneho úradného postupu exekučného súdu (Okresného súdu Revúca), ktorý nerozhodol o žiadosti o vydanie poverenia na vykonanie exekúcie v zákonom stanovenej lehote, vykonaním úradného postupu bez splnenia zákonných podmienok.

Okresný súd mal preukázané, že navrhovateľ pred podaním návrhu požiadal odporcu o predbežné prerokovanie nároku na náhradu škody, pričom uplynula šesťmesačná lehota od prijatia žiadosti odporcom.

Z exekučného spisu exekučného súdu sp. zn. 3Er/126/2011 okresný súd zistil, že žiadosť súdneho exekútora JUDr. Rudolfa Krutého o udelenie poverenia na vykonanie exekúcie v exekučnej veci oprávneného (navrhovateľa) proti povinnému E. L., pre vymoženie sumy 694,63 Eur s prísl. (doručenej exekučnému súdu dňa 14. 02. 2011) bola uznesením č. k. 3Er/126/2011-9 zo dňa 10. 03. 2011 zamietnutá podľa ustanovenia § 44 ods. 2,3 zák. č. 233/1995 Z. z. Exekučného poriadku (ďalej aj „EP“). V predmetnej exekučnej veci bol exekučným titulom rozhodcovský rozsudok Stáleho rozhodcovského súdu v Bratislave zriadeného zriaďovateľom Slovenská rozhodcovská, a. s., sp. zn. SR 10927/10 zo dňa 23. 11. 2010, pričom podľa exekučného súdu dojednanie rozhodcovskej doložky v spotrebiteľskej zmluve bolo neplatné podľa ustanovenia § 53 ods. 5 zák. č. 40/1964 Zb. Občianskeho zákonníka (ďalej len „OZ“).

Podľa okresného súdu, 15-dňová lehota na preskúmanie žiadosti súdneho exekútora o udelenie poverenia vyplývajúca z ustanovenia § 44 ods. 2 EP vyjadruje ideálnu predstavu zákonodarcu o dobe potrebnej na to, aby sa takýto úkon mohol urobiť. Z tohto aspektu má táto lehota poriadkový charakter, nakoľko Exekučný poriadok neustanovuje sankciu za jej nedodržanie.

Exekučný súd bol povinný dôsledne skúmať, či sú splnené formálne i materiálne predpoklady pre vedenie exekúcie a to v každom štádiu exekúcie a v prípade zistenia, že nie sú splnené podmienky materiálnej alebo formálnej vykonateľnosti exekučného titulu, musí na zistenie nezákonnosti vedenia exekúcie adekvátne procesne zareagovať. Okrem iného je povinný skúmať, či podklad, na základe ktorého súdny exekútor žiada o vydanie poverenia na vykonanie exekúcie, je spôsobilým exekučným titulom podľa ustanovenia § 41 EP, zák. č. 244/2002 Z. z. o rozhodcovskom konaní (ďalej len „ZoRK“). [Vid' uznesenie Ústavného súdu SR zo dňa 03. marca 2011 č. k. IV. ÚS 60/2011-13, uznesenie Najvyššieho súdu SR zo dňa 18. januára 2012 sp. zn. 6Cdo/143/2011, uznesenie Najvyššieho súdu zo dňa 21. marca 2012 sp. zn. 6Cdo/1/2012.]

Exekučný súd s prihliadnutím na to, že výkon rozhodnutia je integrálnou súčasťou práva na súdnu ochranu, s prihliadnutím na zložitosť veci, význam konania pre oprávneného a povinného, časovú náročnosť posúdenia exekučného titulu a jeho súladu s vnútroštátnym právnym poriadkom a predpismi EÚ preskúmal rozhodcovský rozsudok a žiadosť súdneho exekútora o udelenie poverenia na vykonanie exekúcie uznesením zamietol podľa § 44 ods. 2 EP.

Dĺžka exekučného konania od doručenia žiadosti súdneho exekútora o udelenie poverenia do vydania rozhodnutia, ktorým sa žiadosť o udelenie poverenia zamietla vzhľadom na to, že bolo potrebné posúdiť zákonnosť vedenej exekúcie (čo vyžaduje osobitnú právnu úvahu), nie je takej povahy, aby bolo možné v danej veci vysloviť porušenie práva navrhovateľa na prerokovanie veci bez zbytočných prieťahov.

Následne okresný súd konštatoval, že nemal za preukázaný nesprávny úradný postup ako jeden z predpokladov pre vznik zodpovednosti štátu za škodu spôsobenú nesprávnym úradným postupom. Na rozhodnutie o trovách konania okresný súd aplikoval ustanovenie § 142 ods. 1 zák. č. 99/1963 Zb. Občianskeho súdneho poriadku (ďalej len „O. s. p.“).

Proti uvedenému rozsudku okresného súdu podal navrhovateľ v zákonnej lehote odvolanie. Žiadal, aby odvolací súd napadnutý rozsudok okresného súdu zrušil a vec mu vrátil na ďalšie konanie. Odvolanie právne odôvodnil aplikáciou ustanovenia § 205 ods. 2 písm. a) O. s. p. v spojení s § 221 ods. 1 písm. f), g), h) O. s. p., § 205 ods. 2 písm. c), d), e), f) O. s. p.

Konkrétne poukázal na to, že okresný súd vec prejednal v jeho neprítomnosti a v neprítomnosti jeho právneho zástupcu, s odôvodnením, že sa bez ospravedlnenia na pojednávanie nedostavili. V tejto súvislosti uviedol, že riadne a včas požiadal o zrušenie pojednávania, uviedol dôležité dôvody a súdu predložil listiny spojené s označenými dôvodmi a preto okresný súd nemohol postupovať podľa ustanovenia § 101 ods. 2 O. s. p., a tým mu odňať právo na konanie pred súdom. Ďalej uviedol, že v návrhu na začatie konania upovedomil súd o skutočnostiach nasvedčujúcich tomu, že sudcu, ktorému bola vec pridelená systémom súdneho manažmentu na prejednanie a rozhodnutie, je potrebné z konania vylúčiť. Avšak na túto okolnosť krajský súd neprihliadol. V jeho očiach a objektívne i v očiach verejnosti nemožno tohto sudcu považovať za nestranného. Rozhodnutie krajského súdu je v rozpore s ustálenou rozhodovacou praxou iných krajských súdov v skutkovo a právne totožných veciach. Keďže podal ústavnú sťažnosť pre porušenie jeho práva na nestranný súd, nebolo prípustné, aby konanie pokračovalo pojednávaním, v ktorom vykonával úkony a rozhodoval vylúčený sudca. Konečné rozhodnutie vo veci neprichádzalo v čase jeho vydania do úvahy aj preto, že súd v rovnakom rozhodnutí rozhodol aj o zamietnutí jeho návrhu na prerušenie konania podľa ustanovenia § 109 ods. 2 písm. c) O. s. p., proti ktorému legálne pripustil odvolanie. Proti rozhodnutiu o zamietnutí jeho návrhu na prerušenie konania preto podáva odvolanie. V čase podania odvolania o zamietnutí návrhu nebolo právoplatne rozhodnuté o zamietnutí návrhu na prerušenie konania. Okresný súd sa nedostatočne oboznámil s podmienkami, za ktorých je možné viesť konanie, keď ignoroval jeho žiadosť o zrušenie (odročenie) nariadeného pojednávania z dôležitého dôvodu, pričom na pojednávaní v jeho neprítomnosti meritórne rozhodol, hoci on oznámil, že trvá na osobnej účasti svojho právneho zástupcu na pojednávaní za podmienky, že bude vedené nestranným sudcom na nestrannom súde. Ďalej uviedol, že nemal možnosť sa vyjadriť k tvrdeniam odporcu, z ktorých súd pri svojom rozhodovaní vychádzal, ani k dôkazom,

ktoré súd vykonal. Tým došlo k degradácii zásady kontradiktórnosti, k porušeniu jeho práva na súdnu ochranu, ako aj k odňatiu jeho možnosti konať pred súdom. Okrem toho namietal, že okresný súd sa dopustil viacerých omylov, keď konštatoval, že ním namietané lehoty na vydanie rozhodnutia boli dodržané, avšak v odôvodnení prezentované časové úseky tomu nenasvedčujú. Aby okresný súd mohol konštatovať, že v príslušnom exekučnom konaní sa nevyskytol nesprávny úradný postup, je potrebné zisťovať aj moment doručenia riadneho poverenia (rozhodnutia o žiadosti na vydanie poverenia). Okresný súd rozhodol bez toho, aby mu umožnil vyjadriť sa k skutkovým a právnym otázkam. Nebol oboznámený s obsahom dôkazov a prednesov, nemal možnosť sa k týmto dôkazom a prednesom vyjadriť a navrhnúť dôkazy na podporu svojich tvrdení. Podľa jeho názoru, v danej veci nebolo možné rozhodnúť bez nariadenia pojednávania. Bolo potrebné vo veci vykonať dokazovanie navrhnutým dôkazom - listinami založenými v exekučnom spise a za stavu, kedy sa odporca vôbec nevyjadril k návrhu, mu mal okresný súd umožniť uplatňovať svoje stanoviská k skutkovým ale aj k právnym otázkam v súvislosti nesprávnym úradným postupom a výškou spôsobenej škody. Keď okresný súd zistil, že existuje okolnosť brániaca vydať pre neho pozitívne rozhodnutie, mal vo všeobecnosti o tom informovať účastníkov a umožniť im, aby sa kontradiktórne vyjadрили. Okresný súd vykonal dokazovanie listinami, ktorých pôvod nie je z odôvodnenia rozhodnutia poznateľný a nie je zjavné, či išlo o listiny založené v exekučnom spise. Za dôkaz v danom konaní môžu slúžiť len listiny založené v exekučnom spise a to vzhľadom k tomu, že vec sa týka nesprávneho úradného postupu štátneho orgánu. Ak odporca nereagoval na výzvu súdu, aby predložil písomné vyjadrenie k návrhu v zmysle ustanovenia § 114 ods. 3 O. s. p., mal okresný súd rozhodnúť o návrhu rozsudkom pre zmeškanie podľa ustanovenia § 153b O. s. p.. Skutkovým základom sa mal stať ním (navrhovateľom) tvrdý skutkový stav. Namiesto toho súd bez nariadenia pojednávania doplnil skutkový základ dokazovaním, ktorého obsah a rozsah si určil sám a následne vo veci meritórne rozhodol, ignorujúc ustanovenie § 153b O. s. p.. Okresný súd zamietol návrh v časti náhrady skutočnej škody z dôvodu jej neodôvodnenosti. V odôvodnení rozhodnutia sa zaoberal len škodou, ktorá mala súvisieť so správou pohľadávky počas nečinnosti súdu, opisoval ju ako škodu, ktorá vznikla v príčinnej súvislosti s konaním dlžníka (povinného), pričom ignoroval všetky jeho tvrdenia o majetkovej škode, ktorá vznikla z dôvodu udržiavania a správy informačného systému a výdajov na administratívne spracovanie textov, na publikačné výdaje spojené s vyhotovením urgencií, na poštovné a telekomunikačné výdaje (urgovanie a kontrola stavu konania na exekučnom súde), preto je rozhodnutie súdu nepreskúmateľné pre nedostatok dôvodov a je prejavom svojvôle súdu. Z odôvodnenia rozsudku vôbec nie je zjavné, akou úvahou súd dospel k presvedčeniu o tom, že majetková škoda a nemajetková ujma nevznikla. Okresný súd nemal byť vo svojej argumentácii obsiahnutej v odôvodnení nekoherentný. V prípade, keď sú právne závery v extrémnom nesúlade s vykonanými skutkovými zisteniami alebo z nich v žiadnej možnej interpretácii súdneho rozhodnutia nevyplývajú, treba také rozhodnutie považovať za rozhodnutie, ktoré je v rozpore s čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd (mutatis mutandis nálež Ústavného súdu Slovenskej republiky sp. zn. I. ÚS 243/07 z 19. júna 2008). Okresný súd odôvodnil svoje negatívne rozhodnutie úplne rovnakými dôvodmi opísanými tými istými vetami ako v iných svojich rozhodnutiach, v ktorých vystupujú totožní účastníci, avšak v ktorých bol rozdielny skutkový dej a teda aj skutkový základ. Pri dodržiavaní jeho práva na odôvodnenie súdneho rozhodnutia nemožno ústavnoprávne akceptovať, že okresný súd vytvára odôvodnenia rozsudkov formulárovým spôsobom. Nesúhlasí ani s tvrdením, že náklady na správu pohľadávky počas nečinnosti súdu zapríčinil dlžník (povinný). V prípade, ak by došlo k rozhodnutiu súdu o návrhu v zákonnej lehote, náklady na správu by prešli na súdneho exekútora a boli by časom transformované do podoby trov exekúcie. Pravým právnym titulom je v danej veci nesprávny úradný postup exekučného súdu, za ktorý dlžník nemôže niesť zodpovednosť. Pri špecifikácii majetkovej škody v návrhu výslovne uviedol, že vyčíslenie vychádza z účtovnej agendy. Z dôvodu ochrany osobných údajov, obchodného tajomstva a dôverných informácií nebolo možné korešpondenčne predložiť účtovné doklady, resp. pracovné a obchodné zmluvy. Na pojednávani chcel predložiť dôkazy o výške majetkovej škody prostredníctvom znaleckého posudku. Okresný súd vykonal dokazovanie ex offio, nepoučil ho podľa ustanovenia § 120 ods. 4 O. s. p. a neoznámil mu, že chce vyhlásiť rozhodnutie vo veci samej. Množstvo dôkazov vzniklo po podaní návrhu, ktoré nemohol predložiť spolu s návrhom a nemohol ich predložiť ani neskôr, pretože nebol poučený a informovaný. Okresný súd vôbec nevysvetlil, prečo nekonštatoval, že došlo k porušeniu práva navrhovateľa na prerokovanie veci bez zbytočných prieťahov zaručeného v čl. 48 ods. 2 Ústavy SR, ako aj práva na prejednanie veci v primeranej lehote zaručeného v čl. 6 ods. 1 Európskeho dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd a práva na rozhodnutie v zákonom stanovenom čase. Okresný súd zistil, že o návrhu nebolo rozhodnuté v zákonom stanovenom čase, a pre túto nečinnosť a nesprávny úradný postup nenašiel žiadne objektívne udržateľné ospravedlňujúce dôvody. V súvislosti s majetkovou ujmov analyzoval okolnosti, ktoré s vecou vôbec nesúvisia. Jeho práva boli porušené

prekročením zákonom stanovenej lehoty, preto sú irelevantné úvahy okresného súdu o tom: 1/ aké spôsoby judikovania pohľadávky si navrhovateľ zvolil, 2/ o podstate a rozsahu podnikateľského rizika, 3/ o udržiavaní kontaktu súdneho exekútora, ktorý nemôže byť činný, kým nezíska poverenie na vykonanie exekúcie od exekučného súdu.

Krajský súd ako súd odvolací (§ 10 ods. 1 O. s. p.) preskúmal rozsudok okresného súdu v rozsahu vyplývajúcom z ustanovenia § 212 ods. 1 O. s. p. a bez nariadenia pojednávania podľa ustanovenia § 214 ods. 2 O. s. p. rozsudok okresného súdu podľa ustanovenia § 219 ods. 1, 2 O. s. p. potvrdil z nasledovných dôvodov:

Podľa ustanovenia § 3 ods. 1, 2 zák. č. 514/2003 Z. z. o zodpovednosti za škodu spôsobenú pri výkone verejnej moci v znení účinnom do 31. 12. 2012 (ďalej aj „zák. č. 514/2003 Z. z.“), štát zodpovedá za podmienok ustanovených týmto zákonom za škodu, ktorá bola spôsobená orgánmi verejnej moci, okrem tretej časti toho zákona, pri výkone verejnej moci a) nezákonným rozhodnutím, b) nezákonným zatknutím, zadržaním alebo iným pozbavením osobnej slobody, c) rozhodnutím o treste, o ochrannom opatrení alebo rozhodnutím o väzbe, alebo d) nesprávnym úradným postupom. Zodpovednosti podľa odseku 1 sa nemožno zbaviť.

Podľa ustanovenia § 9 ods. 1, 2 zák. č. 514/2003 Z. z., štát zodpovedá za škodu spôsobenú nesprávnym úradným postupom. Za nesprávny úradný postup sa považuje aj porušenie povinnosti orgánu verejnej moci urobiť úkon alebo vydať rozhodnutie v zákonom stanovenej lehote, nečinnosť orgánu verejnej moci pri výkone verejnej moci, zbytočné prietahy v konaní alebo iný nezákonný zásah do práv, právom chránených záujmov fyzických osôb a právnických osôb. Právo na náhradu škody spôsobenej nesprávnym úradným postupom má ten, komu bola takým postupom spôsobená škoda.

Základným právnym prameňom aktuálnej úpravy zodpovednosti za škodu spôsobenú pri výkone verejnej moci je Ústava Slovenskej republiky, ktorá v druhej hlave - základné práva a slobody, v siedmom oddiele - právo na súdnu a inú právnu ochranu, v článku 46 ods. 3 priamo zakotvuje, že „každý má právo na náhradu škody spôsobenej nezákonným rozhodnutím súdu, iného štátneho orgánu či orgánu verejnej správy alebo nesprávnym úradným postupom“.

Aktuálna právna úprava zodpovednosti za škodu spôsobenú pri výkone verejnej moci je koncipovaná ako absolútna objektívna zodpovednosť. Na to, aby vznikla právna zodpovednosť za škodu spôsobenú pri výkone verejnej moci, musia byť kumulatívne splnené určité zákonné podmienky, ktoré sa v právnej teórii i praxi označujú ako predpoklady vzniku zodpovednosti za škodu. Konkrétne sa jedná o existenciu týchto predpokladov (podmienok): 1. porušenie právnej povinnosti (protiprávny úkon), prípadne právne relevantná udalosť spôsobujúca škodu (škodná udalosť); 2. nepriaznivý následok protiprávneho úkonu, resp. škodnej udalosti, ktorým je určitá škoda (ujma); 3. príčinná súvislosť (kauzálny nexus) medzi porušením právnej povinnosti (protiprávnym úkonom), resp. právne relevantnou udalosťou spôsobujúcou škodu (škodnou udalosťou) a nepriaznivým následkom, teda ujmom (škodou).

Prvým predpokladom vzniku zodpovednosti za škodu spôsobenú pri výkone verejnej moci je protiprávnosť, resp. nezákonnosť pri rozhodovaní alebo úradnom postupe orgánu verejnej moci. Ďalším predpokladom zodpovednosti za škodu spôsobenú pri výkone verejnej moci je vznik škody, ktorá sa prejavila u poškodeného vo forme majetkovej ujmy (t. j. vo forme skutočnej škody, ušlého zisku) alebo vo forme nemajetkovej ujmy.

Posledným predpokladom zodpovednosti za škodu spôsobenú pri výkone verejnej moci je príčinná súvislosť (kauzálny nexus) medzi protiprávnosťou (nezákonnosťou) pri rozhodovaní alebo úradnom postupe orgánu verejnej moci a vznikom škody. O uvedení príčinnú súvislosť pôjde vtedy, ak škoda vznikla v dôsledku (ako priamy následok) nezákonného rozhodnutia, resp. nesprávneho úradného postupu, inak povedané, ak nezákonné rozhodnutie, resp. nesprávny úradný postup a škoda sú vo vzájomnom pomere príčiny a následku, pričom musí byť nesporné, že ak by nedošlo k nezákonnému rozhodnutiu, resp. nesprávne úradnému postupu, nedošlo by ani k vzniku škody. Príčinou škody môže byť len taká okolnosť, bez existencie ktorej by škodný následok nevznikol. Pretože zákonná úprava zodpovednosti za škodu spôsobenú pri výkone verejnej moci je koncipovaná ako objektívna zodpovednosť, resp. presnejšia ako absolútna objektívna zodpovednosť, od poškodeného sa pre úspešné uplatnenie nároku tejto zodpovednosti vyžaduje preukázanie len vyššie uvedených zákonných predpokladov tejto zodpovednosti.

Jedným, osobitne vymedzeným zákonným dôvodom vzniku zodpovednosti štátu za škodu je zodpovednosť za nesprávny úradný postup. Za nesprávny úradný postup možno vo všeobecnosti považovať porušovanie pravidiel, ktoré sú predpísané právnymi normami pre činnosť príslušných orgánov verejnej moci, ktorá je v rozpore so zákonom, resp. s jeho konkrétnym ustanovením. Ide teda o stav, kedy príslušný orgán verejnej moci pri svojej činnosti porušuje svoje povinnosti, ktoré pre neho ustanovuje právny predpis. Nesprávnym úradným postupom je každý postup orgánu verejnej moci, ktorý pri výkone verejnej moci postupuje v rozpore so všeobecne záväznými právnymi predpismi alebo v rozpore so zásadami výkonu verejnej moci a základnými právnymi princípmi. Aktuálna právna úprava v ustanovení § 9 zák. č. 514/2003 Z. z. uvádza v demonštratívnom výpočte prípady, ktoré sa považujú za nesprávny úradný postup. Konkrétne ide o porušenie povinnosti urobiť úkon alebo vydať rozhodnutie v zákonom ustanovenej lehote, o nečinnosť, o zbytočné prietahy v konaní, alebo o iný nezákonný zásah do práv a do právom chránených záujmov fyzických a právnických osôb.

Vzhľadom na širokú škálu rozličnosti a náročnosti jednotlivých vecí, ktoré sú prejednávané či už v rámci občianskoprávneho konania, trestného konania alebo správneho konania, nie je objektívne možné (až na určité výnimky) určiť konkrétnu lehotu, v ktorej mal alebo musel orgán verejnej moci (spravidla súd) rozhodnúť.

Východiskom pri skúmaní otázky „včasnosti rozhodnutia“, resp. „prietahov konaní“ je potom najmä čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd, čl. 48 ods. 2 Ústavy Slovenskej republiky v spojení s príslušnými ustanoveniami jednotlivých procesných predpisov (napr. § 6 O. s. p.). Hľadisko včasnosti rozhodnutia, v ktorom sa realizuje zásada rýchlosti konania, ktorá je eminentnou podmienkou subjektívneho práva účastníka konania na rozhodnutie veci bez zbytočných prietahov a v primeranej lehote, je síce veľmi dôležité hľadisko, ale nejde o absolútne hľadisko, ktoré by dominovalo nad ďalšími relevantnými požiadavkami, ktoré sú spojené s rozhodovaním (napr. nad povinnosťou súdu vychádzať pri rozhodnutí zo spoľahlivo zisteného skutkového stavu veci). Za porušenie zásady rýchlosti konania, ktorá je vo svojom dôsledku nesprávnym úradným postupom, je možno preto považovať len taký postup súdu v konaní, kedy doba jeho priebehu nezodpovedá zložitosti, skutkovej a právnej náročnosti prejednávanej veci, a keď dĺžka konania spočíva v príčinách vychádzajúcich z pôsobenia súdu v prejednávanej veci. Štát však nemôže zodpovedať za prietahy v konaní, ktoré sú spôsobené nedostatkom súčinnosti alebo dokonca zámerným pôsobením zo strany účastníkov konania, alebo ak sú vyvolané inými okolnosťami, ktoré nemajú pôvod v povahe súdov a v ich inštitucionálnom a organizačnom vybavení.

Súčasná právna úprava (§ 15 až § 16 zák. č. 514/2003 Z. z.) ako podmienku uplatniteľnosti nároku na súde obligatórne vyžaduje v prípade náhrady škody spôsobenej nezákonným rozhodnutím, nezákonným zatknutím, zadržaním alebo iným pozbavením osobnej slobody, rozhodnutím o treste, o ochrannom opatrení alebo rozhodnutím o väzbe, v prípade náhrady škody spôsobenej nesprávnym úradným postupom, predbežné prerokovanie nároku na náhradu škody. Ak príslušný orgán neuspokojil nárok poškodeného na náhradu škody (alebo jeho časť), poškodený sa po uplynutí šiestich mesiacov odo dňa ako oprávnený orgán prijal jeho žiadosť (t. j. odo dňa keď mu bola fakticky doručená), môže domáhať uspokojenia nároku (alebo jeho neuspokojenej časti) na súde (§ 16 ods. 1 zák. č. 514/2003 Z. z.). Táto šesťmesačná lehota má význam v tom, že až po jej uplynutí je nárok poškodeného splatný.

Vzhľadom na uplatnené odvolacie námietky navrhovateľa je v prvom rade potrebné zdôrazniť, že odvolací súd je viazaný konkrétnymi odvolacími dôvodmi (§ 212 ods. 1 O. s. p.). V danom prípade je zrejmé, že nepochybne aj z dôvodu predkladania enormného množstva typových odvolaní navrhovateľom na rôzne súdy, odvolacie dôvody nekorešponujú s právnymi dôvodmi a skutkovými zisteniami uvedenými v odôvodnení rozsudku okresného súdu. Ide len o zhrnutie rozličných dôvodov reagujúcich na rôzne dôvody zamietnutia návrhov na začatie konania okresnými súdmi SR v obdobných veciach.

Z obsahu spisu odvolací súd zistil, že okresný súd predvolal účastníkov konania na termín pojednávania 03.04.2014 riadne a včas a zároveň ich vyzval, aby na súdnom pojednávaní predložili alebo označili dôkazy a to najneskôr do vyhlásenia uznesenia, ktorým sa končí dokazovanie a vo veciach, v ktorých sa nenariaďuje pojednávanie, do vyhlásenia rozhodnutia vo veci samej, pretože na dôkazy predložené a označené neskôr sa neprihliada (§ 114 ods. 2 O. s. p., § 120 ods. 4 O. s. p.).

Navrhovateľovi bolo doručené vyjadrenie odporcu, ktorým žiadal odporca návrh zamietnuť. Navrhovateľ sa k podaniu odporcu nevyjadril.

Právny zástupca navrhovateľa doručil súdu návrh „na zrušenie“ nariadeného pojednávania dňa 01. 04. 2014 z dôvodu objektívneho porušenia zásady nestrannosti súdu a sudcu. Poukázal na to, že podal sťažnosť na Ústavný súd Slovenskej republiky pre porušenie jeho práva na zákonného sudcu a práva na nestranný súd, ktorej dôsledkom bude zrušenie rozhodnutia krajského súdu vo veci nevylúčenia sudcu povereného prejednáváním vecí, pričom navrhol, aby okresný súd prerušil súdne konanie a to do právoplatného rozhodnutia Ústavného súdu Slovenskej republiky o jeho ústavnej sťažnosti.

Na pojednávaní okresný súd rozhodol o návrhu navrhovateľa na prerušenie konania tak, že návrh navrhovateľa na prerušenie konania až do právoplatného rozhodnutia Ústavného súdu Slovenskej republiky o ústavnej sťažnosti pre porušenie práva navrhovateľa na zákonného sudcu a nestranný súd zamietol a následne rozhodol vo veci samej. Odvolací súd v tejto súvislosti konštatuje, že v danom prípade neboli splnené obligatórne ani fakultatívne podmienky pre prerušenie konania podľa ustanovenia § 109 ods. 1, 2 O. s. p., preto okresný súd postupoval správne, keď návrh navrhovateľa na prerušenie konania zamietol. Skutočnosť, že okresný súd na pojednávaní rozhodol o zamietnutí návrhu na prerušenie konania a následne rozhodol vo veci samej (vzhľadom na neodôvodnenosť návrhu na prerušenie konania a vecnú správnosť rozhodnutia okresného súdu o zamietnutí návrhu na prerušenie konania) nemožno v žiadnom prípade hodnotiť (s prihliadnutím na zásadu hospodárnosti konania) ako procesný postup okresného súdu, ktorý by založil vadu konania, ktorá by mohla mať za následok nesprávne rozhodnutie vo veci.

Odvolací súd poukazuje na to, že v prípade pojednávania bez prítomnosti účastníka, za podmienok predpokladaných zákonom, nemôže dôjsť k odňatiu práva účastníka konať pred súdom a zároveň nie je porušená ani zásada kontradiktórnosti sporového konania, pretože ustanovenie § 101 ods. 2 O. s. p. umožňuje súdu konať v dôvodných prípadoch v neprítomnosti účastníkov konania. Aj v prípade, ak účastník požiada o odročenie pojednávania, ale súd nezistí existenciu dôležitého dôvodu na odročenie pojednávania je účastník povinný sa na pojednávanie dostaviť, má právo zúčastniť sa pojednávania.

Pokiaľ okresný súd vec na pojednávaní prejednal a vo veci samej rozhodol, neodňal tým navrhovateľovi možnosť konať pred súdom, nakoľko sa tejto možnosti sám navrhovateľ zbavil tým, že sa na pojednávanie nedostavil, hoci bol na pojednávanie včas predvolaný (viac ako 5 dní pred termínom pojednávania) podľa ustanovenia § 115 ods. 2 O. s. p. Odvolací súd je toho názoru, že dôvody uvádzané navrhovateľom nebolo možné považovať za dôležité dôvody pre odročenie pojednávania podľa ustanovenia § 101 ods. 2 O. s. p., a preto navrhovateľ a jeho právny zástupca si sami zmarili možnosť zrealizovať na pojednávaní svoje procesné oprávnenia (napr. navrhovať dôkazy, vyjadrovať sa k vykonaným dôkazom a k tvrdeniam protistrany, k právnym, skutkovým otázkam...). Súčasne v tejto veci neexistoval iný dôležitý dôvod na odročenie pojednávania. K odňatiu možnosti navrhovateľa konať pred súdom nedošlo ani v rámci dokazovania. Okresný súd sa oboznámil s exekučným spisom, ktorý ako dôkaz navrhol vykonať samotný navrhovateľ priamo v návrhu na začatie konania. Navrhovateľ bol účastníkom uvedeného exekučného konania a teda obsah exekučného spisu z hľadiska tvrdených skutočností o dobe od podania žiadosti o udelenie poverenia na vykonanie exekúcie do rozhodnutia exekučného súdu o jej zamietnutí mu bol nepochybne známy, pretože z exekučného spisu vyplýva, že všetky rozhodnutia boli navrhovateľovi riadne doručené.

Vzhľadom na hore uvedené odvolací súd konštatuje, že okresný súd postupoval správne (v súlade s ustanovením § 101 ods. 2 O. s. p.), keď prejednal vec v neprítomnosti účastníkov, pretože boli naplnené všetky zákonné podmienky aj pre vyhlásenie meritérneho rozhodnutia, čomu nebránila ani skutočnosť, že navrhovateľ podal návrh na prerušenie konania, o ktorom okresný súd na pojednávaní rozhodol (ako už bolo vyššie uvedené), rešpektujúc zásadu hospodárnosti konania a teda okresný súd svojím postupom nezneškodnil realizáciu procesných práv navrhovateľa, ktoré mu Občiansky súdny poriadok priznáva, t. j. neodňal mu možnosť konať pred súdom.

Pokiaľ navrhovateľ spochybňoval v konaní zákonného sudcu s poukazom na ustanovenie § 15 ods. 1 O. s. p., odvolací súd zdôrazňuje, že o vylúčení zákonného sudcu už rozhodoval Krajský súd v Banskej Bystrici uznesením spis. zn. 5NcC/172/2012 zo dňa 16. 10. 2012, ktorým nebol z pojednávania a rozhodovania vo veci vylúčený zákonný sudca JUDr. Peter Kvietok,

pretože u neho neboli zistené okolnosti, ktoré by ho z prejednávania a rozhodovania veci vylučovali. Odvolací súd takisto nezistil žiadne skutočnosti, ktoré by spochybňovali nestrannosť zákonného sudcu. Sudcu je možné vylúčiť z prejednávania a rozhodovania pridelenej veci len celkom výnimočne a len zo skutočne závažných dôvodov, ktoré sudcovi zjavne bránia rozhodnúť vec v súlade so zákonom, objektívne, nezaujato a spravodlivo. Samotný subjektívny názor účastníka konania, že v osobe určitého sudcu existujú okolnosti vylučujúce ho z prejednávania a rozhodovania veci, nezakladá ešte bez ďalšieho dôvod pre legitímne obavy z jeho nestranného a nezaujatého rozhodovania. V tejto súvislosti odvolací súd poukazuje napríklad na to, že Najvyšší súd Slovenskej republiky vyslovil názor, že dôvod na vylúčenie sudcu nezakladá sama skutočnosť, že sudca má prejednať a rozhodnúť vec, v ktorej žalovaným je súd, na ktorom tento sudca vykonáva súdnictvo (viď napr. uznesenie Najvyššieho súdu Slovenskej republiky sp. zn. 3 Nc 14/2010 z 31. mája 2010). Dôvodom na vylúčenie sudcu nie je bez ďalšieho ani to, že vykonáva súdnictvo na súde, ktorý údajne (podľa tvrdenia navrhovateľa) svojím nesprávnym úradným postupom v inej právnej veci založil zodpovednosť žalovanej za majetkovú a nemajetkovú ujmu v zmysle zákona č. 514/2003 Z. z. (viď napr. uznesenie Najvyššieho súdu Slovenskej republiky sp. zn. 6Cdo 201/2013 z 19. júna 2013, sp. zn. 3Cdo 202/2013 z 12. septembra 2013). O nevyhlásení konajúceho sudcu z prejednávania a rozhodnutia veci bolo riadne rozhodnuté nadriadeným súdom v zmysle § 16 ods. 1 O. s. p.. Odvolací súd zároveň poukazuje na rozhodnutia Ústavného súdu SR, z ktorých vyplýva, že sťažnosť navrhovateľa v obdobných veciach, aj vo vzťahu k rozhodnutiam Krajského súdu v Banskej Bystrici, bola odmietnutá, napr. II. ÚS 443/2013 - 11 zo dňa 12.09.2013, IV. ÚS 632/2013-9 z 10.10.2013.

Z exekučného spisu exekučného súdu sp. zn. 3Er/126/2011 okresný súd zistil, že žiadosť o udelenie poverenia na vykonanie exekúcie v exekučnej veci oprávneného bola doručená exekučnému súdu dňa 14. 02. 2011, uznesením č. k. 3Er/126/2011-9 zo dňa 10. 03. 2011 bola zamietnutá podľa ustanovenia § 44 ods. 2,3 zák. č. 233/1995 Z. z. Exekučného poriadku.

Odvolací súd zhodne s právnym názorom okresného súdu konštatuje, že exekučný súd pred vydaním poverenia na vykonanie exekúcie súdnemu exekútorovi je povinný skúmať, či sú splnené formálne i materiálne predpoklady pre vedenie exekúcie. Je predovšetkým povinný skúmať, či exekučný titul podľa ustanovenia § 41 EP má všetky zákonné atribúty a či nie je v rozpore so zákonom (§ 44 ods. 2 EP). V prípade, ak exekučným titulom je rozhodcovské rozhodnutie (rozhodcovský rozsudok), je nevyhnutné vychádzať okrem Exekučného poriadku aj zo zák. č. 244/2002 Z. z. o rozhodcovskom konaní v znení neskorších právnych predpisov.

Ťažisko argumentácie navrhovateľa o nesprávnom úradnom postupe exekučného súdu spočívalo v tvrdení, že k zamietnutiu žiadosti súdneho exekútora o udelenie poverenia na vykonanie exekúcie došlo po uplynutí zákonnej pätnásťdňovej lehoty. Súdna prax sa však ustálila na závere, že lehota pätnásť dní od doručenia žiadosti súdneho exekútora o udelenie poverenia na vykonanie exekúcie neplatí, ak exekučný súd zistí rozpor žiadosti alebo návrhu na vykonanie exekúcie alebo exekučného titulu so zákonom a musí rozhodnúť o zamietnutí žiadosti o udelenie poverenia na vykonanie exekúcie (pozri napríklad uznesenia Ústavného súdu Slovenskej republiky sp. zn. IV.ÚS/605/2012 zo dňa 14. 12. 2012, sp. zn. II.ÚS/520/2012 zo dňa 10. 07. 2013, sp. zn. II.ÚS/248/2013 zo dňa 25. 04. 2013 alebo sp. zn. II.ÚS/112/2013 zo dňa 13. 02. 2013). Preto v prípade, ak okresný súd v zhode s odvolacím súdom z pripojeného exekučného spisu zistil, že žiadosť súdneho exekútora o udelenie poverenia na vykonanie exekúcie bola exekučnému súdu doručená dňa 14.02.2011 a exekučný súd ju zamietol uznesením č. k. 3Er/126/2011-9 zo dňa 10. 03. 2011, uvedený postup a obdobie nemožno považovať za nesprávny úradný postup (prieťahy v konaní) a je plne odôvodnený potrebou skúmania formálnej a materiálnej vykonateľnosti predloženého exekučného titulu. Z exekučného spisu vyplýva, že exekučný súd nebol v uvedenom období nečinný a vykonával viaceré procesné úkony vedúce k rozhodnutiu o žiadosti súdneho exekútora o udelenie poverenia na vykonanie exekúcie. Odvolací súd podotýka, že vzhľadom na množstvo exekučných konaní, ktoré navrhovateľ iniciuje pred okresným súdom, je ústavne akceptovateľná aj relatívne dlhšia lehota nevyhnutne potrebná na vykonanie tejto činnosti (pozri napríklad uznesenia Ústavného súdu Slovenskej republiky sp. zn. IV.ÚS/606/2012 zo dňa 14. 12. 2012 alebo sp. zn. II.ÚS/245/2013 zo dňa 25. 04. 2013).

Z obsahu spisu vyplýva, že v predmetnej veci neplatí 15-dňová lehota na rozhodnutie exekučného súdu o žiadosti súdneho exekútora o udelenie poverenia na vykonanie exekúcie, pretože došlo k zamietnutiu

žiadosti súdneho exekútora o udelenie poverenia na vykonanie exekúcie podľa ustanovenia § 44 ods. 2 EP, keďže išlo o exekučný titul podľa § 41 ods. 2 písm. d).

Exekučný súd písomne poverí súdneho exekútora vykonaním exekúcie do 15 dní od doručenia jeho žiadosti o udelenie poverenia na vykonanie exekúcie len v tom prípade, ak nezistí rozpor žiadosti o udelenie poverenia alebo návrhu oprávneného na vykonanie exekúcie alebo exekučného titulu so zákonom. Za nesprávny úradný postup exekučného súdu nie je možné považovať ani to, že po doručení žiadosti súdneho exekútora o udelenie poverenia na vykonanie exekúcie na základe rozhodcovského rozsudku pristúpil exekučný súd k riešeniu otázky, či rozhodcovské konanie prebehlo na základe platne uzavretej rozhodcovskej zmluvy (rozhodcovskej doložky). Súdna prax dospela k ustálenému záveru, že pokiaľ oprávnený v návrhu na vykonanie exekúcie označí za exekučný titul rozhodcovský rozsudok, je exekučný súd nielen oprávnený, ale aj povinný už v tomto štádiu konania z vlastnej iniciatívy riešiť otázku, či právomoc rozhodcovského súdu bola založená platne uzavretou rozhodcovskou zmluvou ako podmienku materiálnej vykonateľnosti exekučného titulu, keď týmto postupom nedochádza k preskúmaniu vecnej správnosti predloženého exekučného titulu (rozhodcovského rozsudku), ale len k posúdeniu, či predložený exekučný titul je v súlade so zákonom; ak exekučný súd zistí, že právomoc rozhodcovského súdu bola založená na základe neplatnej rozhodcovskej zmluvy, je povinný z toho vyvodiť všetky právne dôsledky tak, aby zmluvná strana (spotrebiteľ) nebola neplatnou rozhodcovskou zmluvou viazaná, t. j. exekučný súd je povinný žiadosť súdneho exekútora o udelenie poverenia zamietnuť (porovnaj napríklad uznesenia Najvyššieho súdu Slovenskej republiky sp. zn. 3Cdo/146/2011 zo dňa 13. 10. 2011 uverejnené v Zbierke stanovísk Najvyššieho súdu a rozhodnutí súdov Slovenskej republiky pod č. R 46/2012, sp. zn. 3MCdo/11/2010 zo dňa 26. 09. 2011 uverejnené v Zbierke stanovísk Najvyššieho súdu a rozhodnutí súdov Slovenskej republiky pod č. R 47/2012, sp. zn. 6Cdo/105/2011 zo dňa 10. 10. 2012 uverejnené v Zbierke stanovísk Najvyššieho súdu a rozhodnutí súdov Slovenskej republiky pod č. R 66/2013 a sp. zn. 5Cdo/230/2011 zo dňa 18. 09. 2012 uverejnené v Zbierke stanovísk Najvyššieho súdu a rozhodnutí súdov Slovenskej republiky pod č. R 68/2013, ale aj uznesenia Najvyššieho súdu Slovenskej republiky sp. zn. 1MCdo/15/2012 zo dňa 22. 05. 2013, sp. zn. 2Cdo/239/2012 zo dňa 30. 04. 2013, sp. zn. 4Cdo/88/2013 zo dňa 24. 10. 2013, sp. zn. 5MCdo/25/2012 zo dňa 12. 06. 2013, sp. zn. 7Cdo/235/2012 zo dňa 12. 06. 2013 a mnohé iné; pozri aj uznesenia Ústavného súdu Slovenskej republiky sp. zn. I.ÚS/381/2012 zo dňa 22. 08. 2012, sp. zn. II.ÚS/545/2010 zo dňa 09. 12. 2010 a sp. zn. IV.ÚS/60/2011 zo dňa 03. 03. 2011, ako aj uznesenie Súdného dvora Európskej únie vo veci zn. C-76/2010 Pohotovosť, s. r. o. proti K. V. zo dňa 16. 11. 2010). Od tohto záveru nie je žiadny dôvod odkloniť sa ani v prejednávanej veci.

K okolnostiam daného prípadu odvolací súd uvádza, že z jeho rozhodovacej činnosti je mu známe, že navrhovateľ podával návrhy na vykonanie exekúcií hromadne, teda v rovnakom čase zaťažil exekučný súd väčším počtom podaní a tak v dôsledku jeho subjektívneho konania došlo k rozhodnutiu exekučného súdu s určitým časovým odstupom, ktoré bolo ovplyvnené aj tým, že exekučný súd náležitým spôsobom preskúmal exekučný titul [vrátane zmluvy uzavretej medzi účastníkmi, návrhu na vykonanie exekúcie i žiadosti súdneho exekútora o udelenie poverenia na vykonanie exekúcie, v dôsledku čoho došlo k zamietnutiu žiadosti súdneho exekútora o udelenie poverenia na vykonanie exekúcie, teda exekučný súd adekvátnym spôsobom procesne zareagoval na nezákonnosť vedenia exekúcie na základe návrhu na vykonanie exekúcie navrhovateľa (v pozícii oprávneného)], a preto nie je možné stotožniť sa s tvrdením navrhovateľa, že na strane exekučného súdu došlo k nesprávnemu úradnému postupu (viď uznesenie Ústavného súdu SR č. k. IV. ÚS 606/2012-20 zo dňa 14. 12. 2012).

Navrhovateľ v odvolaní namietal aj nedostatočné odôvodnenie napadnutého rozsudku, ktorý sa podľa neho vôbec nezaobera uplatnenou majetkovou škodou a nemajetkovou ujmu. Ani v tomto smere však nemožno podľa názoru odvolacieho súdu okresnému súdu nič vytknúť. Nakoľko navrhovateľ v konaní nepreukázal jeden z kumulatívnych obligatórných predpokladov zodpovednosti odporcu za škodu spôsobenú pri výkone verejnej moci (t. j. nesprávny úradný postup exekučného súdu), v súlade so zásadou hospodárnosti konania nebolo potrebné sa v odôvodnení rozsudku osobitne zaoberať nepriznaním uplatnenej škody a nemajetkovej ujmy. Táto skutočnosť preto v žiadnom prípade nespôsobuje navrhovateľom tvrdenú nepreskúmateľnosť napadnutého rozsudku.

Odvolací súd potom rozsudok okresného súdu ako vecne správny podľa ustanovenia § 219 ods. 1, 2 O. s. p. potvrdil vrátane výroku o trovách prvostupňového konania, pretože okresný súd náležite aplikoval zásadu úspechu v spore podľa ustanovenia § 142 ods. 1 O. s. p.

Pri rozhodovaní o trovách odvolacieho konania vychádzal odvolací súd z ustanovenia § 224 ods. 1, v spojení s § 142 ods. 1 O. s. p. Navrhovateľ bol v odvolacom konaní neúspešný, preto mu nevzniklo právo na náhradu trov odvolacieho konania. Odporca bol v odvolacom konaní úspešný, preto mu podľa vyššie uvedených ustanovení vzniklo právo na náhradu trov odvolacieho konania. Trovy odvolacieho konania si však neuplatnil (§ 151 ods. 1 O. s. p.) a ich vznik nemá odvolací súd preukázaný ani zo spisu, a preto mu odvolací súd náhradu trov odvolacieho konania nepriznal.

O veci senát odvolacieho súdu rozhodol pomerom hlasov členov senátu 3 : 0.

Poučenie:

Proti tomuto rozsudku odvolanie nie je prípustné.